

ACHTERGROND

© Dirk Hol

Klaas Binnendijk: 'Oudere koe kan nog best een ronde mee'

MELKVEE MARISKA BLOEMBERG-VAN DER HULST 06 APR 2021 OM 14:00UUR

Laat je jouw koeien ouder worden, dan levert dit behoorlijk wat geld op. De gemiddelde leeftijd van de veestapel van een veehouder uit het project 'Geef ze de Vijf' steeg met 2 maanden in de periode 2018-2020. De afvoerleeftijd steeg met 13 maanden. Het spekte zijn portemonnee.

Klaas Binnendijk is veehouder in Hasselt en melkt 47 koeien. In 2018 realiseerde hij een gemiddelde leeftijd van 5 jaar en een afvoerleeftijd van 6 jaar en een maand (6.01). Zijn deelname aan het project 'Geef ze de Vijf', begeleid door adviesbureau Valacon, prikkelde hem om koeien langer aan te houden. Hij ging preventiever werken. Binnen 2 jaar steeg de gemiddelde leeftijd van zijn koppel met 2 maanden en de afvoerleeftijd met 13 maanden. De stijging van de afvoerleeftijd ligt ver boven het gemiddelde. Normaal gesproken zou je een afvoerleeftijd van zo'n 6,5 jaar mogen verwachten. Waarom was het verschil bij Klaas Binnendijk zoveel groter?

De gouden regel

Binnendijk hanteert de zogenaamde 'gouden regel voor levensduur' en die houdt in dat je een koe pas afvoert als je zeker weet dat ze de volgende lactatie niet meer doorkomt. "Gewoon zuiniger zijn op de oude koeien" zo vatte hij het kort samen. "Als je dat een paar jaar doet scheelt het voor je afgevoerde koeien heel wat". En bij elke oude koe dacht hij: 'Moet dit dier echt weg of kan ze nog een lactatie mee?' En ja, het laatste jaren moesten er een paar oudjes het veld ruimen waardoor de afvoerleeftijd flink omhoog ging en de leeftijd van het koppel minder steeg. "Dat corrigeert zich wel weer" aldus Binnendijk, "maar geleidelijk aan neemt de leeftijd van het koppel wel verder toe".

De Overijsselse veehouder verdiende per afgevoerde koe zo'n 2.270 euro meer dan toen hij met het project startte. Oudere koeien zijn productiever. In de vijfde lactatie, gemiddeld zo'n 7,5 jaar oud, produceren ze op hun top. Benut je die capaciteiten, dan resulteert dit in meer melkgeld. Het rollend jaargemiddelde op het bedrijf van Binnendijk ligt op 11.024 kilo per koe, oftewel ruim 900 kilo per maand. Nu de afgevoerde koeien gemiddeld 13 maanden ouder zijn hebben ze globaal 12.000 kilo melk meer geproduceerd. Bij een melkprijs van 34 cent per liter heeft de koe als ze wordt afgevoerd ca. 3.900 euro aan extra melkgeld opgeleverd. Daar staan natuurlijk de kosten nog tegenover zodat uiteindelijk zo'n 2.270 euro per afgevoerde koe overblijft.

Hoger levenssaldo

Oudere koeien zijn economisch efficiënter, hun levenssaldo is hoger dan dat van jonge stalgenoten. Daarmee wordt het geld bedoeld dat een koe netto opbrengt in haar leven. Je telt haar baten op (melkgeld en verkoop overbodige fok- en vleeskalveren) en haalt daar de kosten vanaf (opfok, voer, fokkerij en diergezondheid). Door de lagere vervanging worden de opfokkosten lager en kan het aandeel Belgisch Witblauwen omhoog. Als een goede gezondheid aan de basis ligt van de langere levensduur, levert het nog meer melk op en minder dierenartskosten. Een en ander hangt ook sterk af van de prijsverhoudingen van voer en melk en de opbrengsten uit veeverkopen.

Bij Binnendijk lag het gemiddelde levenssaldo van de koeien aanvankelijk op 4.390 euro en steeg naar 5.059 euro per koe. Elke koe had gemiddeld ca. 670 euro meer opgeleverd. Het levenssaldo bij afvoer was aanvankelijk 6.380 euro per afgevoerde koe, bij een gemiddelde afvoerleeftijd van 6.01. Nu hij de afvoerleeftijd heeft verhoogd naar 7.04, steeg het levenssaldo naar 8.647 euro per koe. Op zijn totale veestapel geeft dit 5.954 euro aan extra inkomsten uit de afgevoerde koeien ondanks dat het aantal afgevoerde koeien is afgenomen. Berekend voor het gehele koppel is de toegevoegde waarde per koe gemiddeld 669 euro. Omdat die meerwaarde voor het hele koppel

over de gehele productieve periode geldt moet dat worden teruggerekend naar een gemiddeld productief jaar en dan is het extra levenssaldo 134 euro per koe per productiejaar ofwel ongeveer 6.300 euro per jaar over het gehele koppel.

De verwachting is dat volgend jaar de afvoerleeftijd wat zal dalen maar de gemiddelde leeftijd verder stijgt. Het extra inkomen uit het koppel zal daardoor stijgen en die uit de afgevoerde koeien zal weer wat dalen. “Dat zal zich blijven herhalen omdat koeien nu eenmaal niet allemaal even makkelijk oud worden. Schommelingen blijf je houden” aldus Binnendijk.

Aantal koeien	2019	2021	Toegevoegde waarde
Gemiddelde leeftijd veestapel	5.00	5.02	2 maanden
Levensproductie veestapel	33.547	35.309	1.762 kg
Levenssaldo per aanwezige koe	€ 4.390	€ 5.059	669 euro
Extra levenssaldo koppel per jaar			6.300 euro
Gemiddelde afvoerleeftijd	6.01	7.04	13 maanden
Levensproductie bij afvoer	44.213	59.906	15.693 kg
Levenssaldo per afgevoerde koe	6.380	8.647	2.267 euro
Extra levenssaldo alle afgevoerde koeien			5.954 euro

*Levenssaldo = het geld dat een koe netto opbrengt in haar productieve leven. Het zijn alle baten van een koe (melkgeld en verkoop overbodig jongvee) minus alle kosten (voerkosten, opfokkosten, fokkerijkosten, dierenartskosten en medicijnen etc.)